

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Kateřiny Horákové a soudkyně JUDr. Olgy Římalové a JUDr. Michaely Janouškové ve věci

navrhovatelů: **a) Sokato a. s.**, sídlem Staré náměstí 225/27a, Přízřenice, 619 00 Brno, IČO 25588184,
zastoupené Mgr. Ing. Antonínem Továrkem, advokátem, sídlem tř. Kpt. Jaroše 1844/28, 602 00 Brno,
b) Ing. A. H., nar. [REDACTED], bytem [REDACTED],
zastoupený Mgr. Ing. Antonínem Továrkem, advokátem, sídlem tř. Kpt. Jaroše 1844/28, 602 00 Brno,

za účasti: **1) Klatovské rybářství – správa a. s.**, sídlem K letišti 442, 339 01 Klatovy, IČO 49791443,
zastoupené JUDr. Pavlem Kosnarem, advokátem, sídlem Veleslavínova 363/35, 301 00 Plzeň,
2) Ing. A. H., nar. [REDACTED], bytem [REDACTED],
zastoupené JUDr. Jaroslavem Kosnarem, advokátem, sídlem Veleslavínova 363/35, 301 00 Plzeň,

o přezkoumání přiměřenosti protiplnění a stanovení přiměřené výše protiplnění, **k odvolání navrhovatelů** proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 4. září 2017, č. j. 44 Cm 121/2008-513,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se zrušuje a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně v záhlaví uvedeným usnesením výrokem I. zamítl návrh na přiznání jiné výše protiplnění poskytnutého menšinovým akcionářům společnosti Klatovské rybářství – správa a. s. (dále jen „společnost“) hlavním akcionářem. Výrokem II. uložil navrhovatelům a) a b) povinnost zaplatit společně a nerozdílně na náhradu nákladů řízení účastníkovi 1) částku 41 140 Kč a účastníkovi 2) částku 4 080 Kč. Výrokem III. rozhodl o vrácení zbývající části zálohy na znalečné účastníkům 1) a 2), každému částku 700 Kč. Výrokem IV. uložil navrhovateli b) povinnost zaplatit navrhovateli a), účastníkovi 1) a účastníkovi 2) spotřebované náklady na znalečné, každému z nich částku 575 Kč.
2. Soud prvního stupně poté, kdy kromě dodržení zákonné prekluzivní lhůty shledal i aktivní věcnou legitimaci navrhovatelů k podání předmětného návrhu, vyšel mj. z toho, že:

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kalousková.

- mimořádná valná hromada společnosti rozhodla dne 23. června 2008 o přechodu všech účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře – účastníci 2) podle § 183i a následující zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“),

- výše protiplnění byla hlavním akcionářem stanovena na částku 661 Kč za jednu akcii o jmenovité hodnotě 1 000 Kč; tato výše protiplnění byla určena na základě znaleckého posudku č. 0502/08 vypracovaného znaleckým ústavem PROSCON s. r. o. (dále jen „původní posudek“ a „PROSCON“) k datu 31. března 2008; cena rybníků byla stanovena částkou 4,50 Kč za jeden metr čtvereční. V souvislosti s připomínkami České národní banky (dále jen „ČNB“) k vypracovanému posudku (byť je třeba zdůraznit, že předchozího souhlasu ČNB k uskutečnění přechodu účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře nebylo třeba), vyžádanými soudem prvního stupně, PROSCON dodal, že likvidační hodnota podniku by byla o cca 8% vyšší, avšak hodnota přiměřeného protiplnění by činila pouze cca 600 Kč za jednu akcii (oproti částce 661 Kč, která byly vyplacena).

- realitní kanceláře nabízejí k prodeji rybníky za cenu 75 Kč až 100 Kč za jeden metr čtvereční,

- dne 16. července 2008 bylo usnesení valné hromady společnosti o přechodu účastnických cenných papírů uveřejněno v Obchodním věstníku, včetně výše přiměřeného protiplnění,

- podle protokolu o nedobrovolné veřejné dražbě ze dne 7. prosince 2007 došlo k vydražení akcií společnosti v hodnotě 4 743 000 Kč,

- usnesením ze dne 28. května 2015, č. j. 44 Cm 121/2008-140, soud prvního stupně v daném řízení ustanovil znalecký ústav Vysokou školu ekonomickou v Praze, Institut oceňování majetku znalcem, jehož úkolem bylo „1) posoudit, zda znaleckým posudkem č. 0502/08, vypracovaným znaleckým ústavem PROSCON s. r. o. byla stanovena správná výše přiměřeného protiplnění při vytěsnění akcionářů společnosti Klatovské rybářství, a. s. podle § 183i a násl. obchodního zákoníku; 2) přezkoumat přiměřenost protiplnění za jednu akcii emitovanou společností Klatovské rybářství, a. s. o jmenovité hodnotě 1 000 Kč v listinné podobě znějící na majitele ke dni 31. 3. 2008; 3) stanovit výši jednoho kusu akcie na majitele emitované společností Klatovské rybářství, a. s., o jmenovité hodnotě 1 000 Kč pro účely vytěsnění minoritních akcionářů ...“. Zároveň soud prvního stupně uložil oběma navrhovatelům zaplatit zálohu na náklady důkazu znaleckým posudkem, každý ve výši 150 000 Kč. Následně pak soud prvního stupně uvedené usnesení o ustanovení znalce usnesením ze dne 8. března 2016, č. j. 44 Cm 121/2008-182, zrušil s tím, že nebyla složena určená záloha na náklady předmětného důkazu; důkaz nelze provést,

- podle znaleckého posudku, předloženého účastníkem 1), vypracovaného znaleckým ústavem Appraising Alpha – znalecký ústav s. r. o. (dále jen „Appraising Alpha“) bylo vypořádání menšinových akcionářů více než přiměřené; hodnota jedné akcie o jmenovité hodnotě 1 000 Kč ke dni 23. červnu 2008 činí částku 20 Kč, při použití výnosových metod (metoda kapitalizovaných čistých výnosů),

- podle znaleckého posudku, předloženého navrhovatelem a), vypracovaného znalkyní Ing. Ivanou Prchalovou Heřboltovou, CSc. (dále jen „Ing. Prchalová Heřboltová“), nebyla výše poskytnutého protiplnění přiměřená; hodnota jedné akcie o jmenovité hodnotě 1 000 Kč se pohybuje k 31. březnu 2008 a k 16. srpnu 2008 v rozmezí 1 101 Kč až 1 867 Kč za použití likvidační a substanční majetkové metody. Rozdílné ohodnocení akcií od původního posudku vyplývá z odlišného ocenění rybníků, které představují rozhodující část majetku společnosti. Znalkyně uvedla, že společnost nekontaktovala, nevyžádala si žádné podklady, místní šetření neprovedla, konzultanta pro ocenění těchto nemovitostí (rybníků) nepřibrala; vycházela

z výsledků a podkladů PROSCONU, s nimiž se ztotožnila. Dle znalkyně znalecký posudek vypracovaný znaleckým ústavem Appraising Alpha je mimo realitu, neboť nebyl zohledněn neprovozní majetek společnosti.

3. Vzhledem k výše uvedenému soud prvního stupně dospěl k závěru, že účastníky předložené znalecké posudky neprokázaly, že by menšinovým akcionářům mělo být přiznáno protiplnění v jiné výši, než bylo stanoveno původním posudkem PROSCONU. Hlavním akcionářem poskytnuté protiplnění ve výši 661 Kč za jednu akcii o jmenovité hodnotě 1 000 Kč považoval soud prvního stupně za přiměřené a spravedlivé, a proto návrh zamítl.
4. O nákladech řízení účastníků rozhodl soud prvního stupně podle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. prosince 2013 (dále jen „o. s. ř.“) a příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách za poskytování právních služeb (advokátního tarifu), a úspěšným účastníkům 1) a 2) přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Rovněž rozhodl o vrácení zbývajících částí zálohy na znalečné každému z účastníků řízení ve výši 700 Kč. Dále pak navrhovateli b) uložil povinnost zaplatit zbývajícím účastníkům řízení každému částku 575 Kč jakožto spotřebované náklady na znalečné.
5. Proti tomuto usnesení podali oba navrhovatelé odvolání.
6. Navrhovatel a) rozhodnutí soudu prvního stupně v první řadě považuje za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Napadené rozhodnutí neobsahuje téměř nic jiného než obsah průběhu řízení, nadto neúplný; odůvodnění usnesení je nesrozumitelné. Navrhovatel a) má za to, že závěry soudu prvního stupně postrádají jakýkoliv podklad v provedeném dokazování; není zřejmé, proč soud prvního stupně neshledal správným posudek Ing. Prchalové Heřboltové, tento nijak nehodnotil po stránce správnosti postupu ani jeho výsledku; a z jakého důvodu preferoval posudek PRESCONU. Navrhovatel a) kromě uvedeného namítá, že se soud prvního stupně nezabýval žádnou jeho argumentací. Navrhovatel a) se ztotožňuje pouze se závěrem soudu prvního stupně o nepoužitelnosti znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavem Appraising Alpha. Navrhovatel a) se následně vyjadřuje k dalším zbývajícím dvěma posudkům PROSCONU a Ing. Prchalové Heřboltové, zejména k jejich odlišnostem a použitým metodám. Snáší argumentaci k otázce použití metody likvidační či substanční, jakož i k otázce ocenění majetku společnosti (zejména rybníků), máje za to, že pro ocenění společnosti pro účely stanovení přiměřeného a spravedlivého protiplnění měla být použita metoda substanční, nikoli likvidační. Veškeré své námitky navrhovatel a) podrobně blíže rozvádí.
7. Navrhovatel a) navrhl, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně změnil a podanému návrhu vyhověl, ev. napadené rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení.
8. Navrhovatel b) soudu prvního stupně vytýká, že na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a na jejich základě pak i k nesprávnému právnímu posouzení; se závěry soudu prvního stupně nesouhlasí. Navrhovatel b) své argumenty blíže rozvádí; podrobně se zejména vyjadřuje k otázce ocenění rybníků v majetku společnosti.
9. Na rozdíl od soudu prvního stupně považuje posudek PRESCONU za nesprávný a nepřezkoumatelný. Rovněž namítá, že se soud prvního stupně nevypořádal ani s jeho námitkou o ceně 1047 Kč za akcii společnosti, dosažené při nedobrovolné veřejné dražbě konané několik měsíců před samotným vytěsněním, máje za to, že splňuje parametry tzv. prémiové ceny. Má za to, že tato cena měla být minimální výší poskytnutého protiplnění. Navrhovatel b) rovněž sporuje použití tzv. likvidační metody PROSCONEM pro určení přiměřeného protiplnění za akcie

společnosti, máje za to, že výsledky substanční metody, metody tržního porovnání a metody účetní hodnoty by byly vyšší. K jednotlivým metodám se vyjadřuje; je toho názoru, že v daném případě nelze použití likvidační metody akceptovat.

10. Navrhovatel b) rovněž soudu prvního stupně vytýká zamítnutí důkazu revizním znaleckým posudkem; k této své námitce snáší podrobnou argumentaci.
11. Navrhovatel b) navrhl, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení.
12. Společnost /účastník 1)/ považuje odvolání za nedůvodné a neopodstatněné. Znalecký posudek Ing. Prchalové Heřboltové nepovažuje za nestranný; nelze k němu přihlížet z důvodů ve vyjádření uvedených. Dle společnosti nebylo prokázáno, že vyplacené vypořádání ostatním akcionářům, nebylo přiměřené a že by měla být přiznána jiná výše protiplnění.
13. K oběma odvoláním se podrobně vyjádřil i hlavní akcionář /(účastník 2)/; plně se ztotožnil s rozhodnutím soudu prvního stupně, odkazuje na svá vyjádření před soudem prvního stupně, zejména pak závěrný návrh. Hlavní akcionář obsáhle argumentuje k otázce srovnatelných rybářských společností, v nichž rovněž hlavní akcionáři využili práva výkupu účastnických cenných papírů; vyjadřuje se k použitým metodám. V kontextu uvedeného má za to, že PROSCON zvolil jako hlavní zcela jednoznačně oceňovací metodu, která je výhodná a příznivá pro minoritní akcionáře. Znalecký posudek Ing. Prchalové Heřboltové nepovažuje za nestranný; nelze k němu přihlížet, je nepravdivý a v přímém rozporu se zákonem o znalcích a tlumočnících. Důvody, jež jej vedly k uvedenému závěru, podrobně rozebírá; vyjadřuje se k zadání znaleckého úkolu a samotnému posudku a jeho závěrům, jakož i k použitým metodám a otázce ocenění rybníků.
14. Oba účastníci navrhli, aby odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně jako věcně správné potvrdil.
15. Odvolací soud rozhodl bez jednání /§ 214 odst. 1 písm. d) o. s. ř./. Po přezkoumání napadeného usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl odvolací soud k závěru, že nejsou dány důvody pro jeho změnu ani potvrzení, a to z níže uvedených důvodů.
16. Podle čl. II bodu 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se s účinností od 1. ledna 2014 mění občanský soudní řád a některé další zákony, se pro řízení zahájená před nabytím účinnosti tohoto zákona použije občanský soudní řád ve znění účinném do 31. prosince 2013.
17. Právní poměry vzniklé přede dnem 1. ledna 2014 se řídí dosavadními právními předpisy (oddíl I § 3028 odst. 3 přechodných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku a § 775 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích). Zde zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem, ve znění účinném ke dni konání valné hromady, jež rozhodla o využití práva výkupu účastnických cenných papírů společnosti hlavním akcionářem (dále jen „obch. zák.“).
18. Podle § 183k odst. 1 obch. zák. vlastníci účastnických cenných papírů mohou od okamžiku obdržení pozvánky na valnou hromadu, případně od okamžiku oznámení jejího konání požádat soud o přezkoumání přiměřenosti protiplnění s výjimkou výše protiplnění určené podle § 183m odst. 1 písm. a); není-li toto právo využito do měsíce ode dne zveřejnění zápisu usnesení valné hromady podle § 183l do obchodního rejstříku, zaniká. Podle odst. 2 v případě, že vlastník

účastnického cenného papíru nevyužije právo podle odstavce 1, nemůže se nepřiměřenosti protiplnění již dovolávat.

19. Podle § 183l odst. 3 obch. zák. uplynutím měsíce od zveřejnění zápisu usnesení do obchodního rejstříku podle odstavce 1 přechází vlastnické právo k účastnickým cenným papírům menšinových akcionářů společnosti na hlavního akcionáře.
20. Podle § 183m odst. 2 obch. zák. dosavadním vlastníkům zaknihovaných účastnických cenných papírů vzniká právo na zaplacení protiplnění zápisem vlastnického práva na majetkovém účtu v příslušné evidenci cenných papírů a vlastníkům listinných účastnických cenných papírů jejich předáním společnosti podle § 183l odst. 5 a 6 a úroku ve výši obvyklých úroků podle § 502 ode dne, kdy došlo k přechodu vlastnického práva k účastnickým cenným papírům menšinových akcionářů společnosti na hlavního akcionáře.
21. Je namístě připomenout, že institut přezkumu přiměřenosti výše protiplnění slouží k tomu, aby se minoritní akcionáři, kteří byli nezávisle na své vůli vytěsněni z akciové společnosti, mohli obrátit na soud se žádostí o přezkoumání přiměřenosti protiplnění. Jinak řečeno, aby soud určil, zda výše plnění poskytnutého jim hlavním akcionářem na základě znaleckého posudku pro tyto účely pro hlavního akcionáře vyhotoveného, je k okamžiku přechodu vlastnického práva k akciím na hlavního akcionáře pro minoritní akcionáře přiměřená a spravedlivá. Navrhovatelé mj. požádali o přezkoumání přiměřenosti protiplnění, majíce výhrady vůči znaleckému posudku zpracovanému pro hlavního akcionáře znaleckým ústavem PROSCON. Základem pro stanovení výše přiměřenosti protiplnění je určení hodnoty podniku, k jejímuž posouzení jsou nezbytné odborné znalosti. V řízení o určení přiměřenosti protiplnění soud vychází zejména z jím nařízeného znaleckého posudku, jehož úkolem je jednak přezkoumat po formální a obsahové stránce znalecký posudek předložený hlavním akcionářem, jakož i nově stanovit na základě všech relevantních údajů řádnou výši protiplnění. Jakýkoli jiný závěr by činil zákonem založené právo domáhat se přezkoumání výše protiplnění zbytečným (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. května 2012, sp. zn. 29 Cdo 1145/2011). Již ze samotného smyslu přezkumného řízení podle § 183k obch. zák. plyne, že soud ustanoví jiného znalce, než který zpracoval posudek pro hlavního akcionáře, na jehož základě bylo poskytnuto menšinovým akcionářům plnění, jehož přiměřenost je předmětem soudního přezkumu. Ve vztahu k původnímu znaleckému posudku pro hlavního akcionáře nejde o ustanovení revizního znalce ve smyslu § 127 odst. 2 o. s. ř.; bylo by však popřením smyslu tohoto řízení, vycházel-li by soud ze znaleckého posudku znalce, který vypracoval posudek pro hlavního akcionáře.
22. Odvolací soud zdůrazňuje nespornou povahu daného řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění za nucený výkup účastnických cenných papírů ve smyslu § 200e odst. 1 o. s. ř., tudíž je řízením ovládaným zásadou vyšetřovací podle § 120 odst. 2 o. s. ř. V těchto řízeních je soud povinen provést i jiné důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, než které byly účastníky navrženy. Protože se v řízeních uvedených v § 120 odst. 2 o. s. ř. neprojevuje odpovědnost za výsledek v podobě neunesení břemene tvrzení a důkazního břemene, soud provede také důkazy, na jejichž náklady nebyla složena záloha, jsou-li potřebné ke zjištění skutkového stavu věci.
23. Z uvedeného tak lze dovodit, že postup soudu prvního stupně, který zrušil usnesení o ustanovení znalce pro nezaplacení zálohy na znalečné, nebyl namístě. Skutečnost, že účastník řízení nesložil zálohu, neumožňuje, aby soud upustil od provedení potřebných důkazů, a to zejména v situaci, kdy se bez odborného posouzení nastolené otázky neobejde. V dané věci soud prvního stupně vyšel pouze z původního znaleckého posudku, jež si nechal vypracovat hlavní akcionář pro účely vytěsnění k datu 31. března 2008. Znalecké posudky předložené účastníky řízení (posudky vypracované znaleckým ústavem Appraising Alpha a znalkyní Ing. Prchalovou Heřboltovou) dle

soudu prvního stupně neprokázaly nepřiměřenost protiplnění poskytnutého hlavním akcionářem menšinovým akcionářům v procesu jejich vytěsnění. Lze přisvědčit odvolatelům, že soud prvního stupně se posouzením znaleckého posudku vypracovaného Ing. Prchalovou Heřboltovou zabýval značně lakonicky. Soud prvního stupně měl k dispozici naprosto rozdílné znalecké posudky, přesto neprovedl důkaz vlastním posudkem s chybným závěrem, že je tomu na překážku nesložení zálohy na provedení tohoto důkazu. Neprovedení tohoto důkazu představuje vadu, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

24. Ve světle uvedeného nelze učinit jiný závěr, než že za dané procesní situace jsou závěry soudu prvního stupně předčasné, přisvědčit jim proto nelze. Bude tak zapotřebí, aby soud prvního stupně v dané věci pro zodpovězení nastolené otázky týkající se přezkoumání přiměřenosti protiplnění ustanovil znalce a při zadání znaleckého úkolu stanovil správné datum, k němuž má být výše přiměřeného protiplnění společnosti zkoumána, když určení tohoto data je podstatnou skutečností mající vliv na určení spravedlivé hodnoty přiměřeného protiplnění za akcie menšinových akcionářů. V této souvislosti odvolací soud pokazuje na shora citované ustanovení § 183l odst. 3 obch. zák., dle něhož přechází vlastnické právo k účastnickým cenným papírům menšinových akcionářů společnosti na hlavního akcionáře uplynutím měsíce od zveřejnění zápisu usnesení do obchodního rejstříku dle odstavce prvního citovaného ustanovení. Pokud tedy již k této skutečnosti došlo, je rozhodným dnem pro stanovení výše přiměřeného protiplnění den přechodu vlastnického práva, nikoliv den konání valné hromady, která o právu výkupu účastnických cenných papírů rozhodla. V daném případě je rozhodným dnem 16. srpna 2008. Soud prvního stupně se proto bude zabývat výší spravedlivé hodnoty přiměřeného protiplnění za akcie menšinových akcionářů společnosti k tomuto datu, když je třeba se zaměřit na ocenění podniku společnosti právě ke dni 16. srpna 2008 (tj. k okamžiku přechodu vlastnického práva). K tomuto datu má být správně určena hodnota podniku společnosti, od níž se pak odvíjí i stanovení výše přiměřeného protiplnění.
25. Vzhledem k výše uvedenému, jakož i k zásadním námitkám účastníků, rozporujícím otázku volby metody a postupu ocenění předmětných akcií, odvolací soud v této souvislosti poukazuje na ustálenou judikaturu přijatou při výkladu § 183i a násl. obch. zák., jde-li o přezkoumání přiměřenosti protiplnění (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. dubna 2018, sp. zn. 29 Cdo 3024/2016, ze dne 27. listopadu 2014, sp. zn. 29 Cdo 3359/2012, ze dne 19. června 2012, sp. zn. 29 Cdo 2214/2010, ze dne ze dne 31. ledna 2013, sp. zn. 29 Cdo 723/2011, dostupné na webových stránkách www.nsoud.cz), z níž vyplývá, že:
- základem pro stanovení výše přiměřeného protiplnění za účastnický cenný papír společnosti je obvykle hodnota podniku společnosti; její určení je otázkou skutkovou, k jejímuž posouzení jsou nezbytné odborné znalosti (§ 127 o. s. ř.); součástí odborného posouzení znalce je přitom i zvolení metod ocenění s ohledem na poměry dotčené společnosti,
 - volba metody ocenění při určování hodnoty podniku společnosti pro účely určení výše přiměřeného protiplnění ve smyslu ustanovení § 183k obch. zák. závisí na poměrech posuzované společnosti. Zásadně proto není možné paušálně a obecně určit, která z metod připadajících v úvahu je pro stanovení hodnoty podniku vhodná, posouzení této otázky je součástí odborného posouzení znalce s ohledem na poměry dané společnosti,
 - určení hodnoty podniku společnosti (jež je otázkou skutkovou) nelze ztotožňovat s určením výše přiměřeného protiplnění (jež je otázkou právní). Jakkoliv při určení výše přiměřeného protiplnění soud zpravidla vychází z hodnoty podniku společnosti, musí současně zohlednit i další v úvahu přicházející skutečnosti,

- má-li být protiplnění přiměřené (§ 183k obch. zák.) hodnotě účastnických cenných papírů, které nuceně přecházejí na hlavního akcionáře, nepřichází zásadně v úvahu, aby se výše protiplnění snižovala oproti hodnotě akcií zjištěné na základě znaleckého posudku a vycházející z hodnoty podniku společnosti proto, že by vytěšňování vlastníci účastnických cenných papírů nemohli takové ceny dosáhnout na trhu z důvodu nízké likvidity účastnických cenných papírů či proto, že jejich účastnické cenné papíry představují pouze menšinový podíl na společnosti (tzv. diskont za likviditu či za minoritu),

- při přezkoumávání přiměřenosti protiplnění postupem podle § 183k obch. zák. je nutné mít na paměti, že menšinoví vlastníci účastnických cenných papírů nemají prakticky žádnou možnost, jak hlavnímu akcionáři zabránit v realizaci jeho práva upraveného v § 183i obch. zák. Jsou-li zbavováni svého podílu ve společnosti, musí být garantováno, že poskytované protiplnění v penězích bude odpovídat hodnotě této investice (srov. nálezný Ústavního soudu ze dne 27. března 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05, bod 52 odůvodnění). Jinak řečeno, protiplnění poskytované hlavním akcionářem musí odpovídat hodnotě účastnických cenných papírů, jejichž vlastnictví hlavní akcionář v důsledku nuceného přechodu nabude tak, aby hodnota investice vlastněné minoritním akcionářem zůstala zachována. Určením, že protiplnění má být přiměřené, zákon vyjadřuje požadavek na jeho spravedlnost (srov. § 183j odst. 2 obch. zák.); z požadavku přiměřenosti (spravedlnosti) mj. plyne, že protiplnění zásadně nesmí být nižší než tržní cena dotčených účastnických cenných papírů v době předcházející vytěsnění, lze-li objektivně určit.

26. Vycházejí z výše uvedeného, odvolací soud shrnuje, že určení hodnoty podniku společnosti, která je základem pro stanovení výše přiměřeného protiplnění za akcii, je otázkou skutkovou, k jejímuž posouzení jsou nezbytné odborné znalosti. Součástí odborného posouzení znalce je přitom i zvolení jedné nebo více metod ocenění s ohledem na poměry dané konkrétní společnosti. Výběr postupu a metody zcela záleží na samotném znalci, přičemž je třeba tyto použité metody řádně odůvodnit. Posouzení této otázky je právě součástí odborného posouzení znalce s ohledem na poměry dané společností; vyjádření a závěry znalce musejí být přesvědčivé, logické, bez vnitřních rozporů. Je třeba dodat (v obecné rovině), že určení výše přiměřeného protiplnění je otázkou právní, jež zcela náleží soudu, a i on musí své úvahy k této otázce náležitě srozumitelně a přesvědčivě ozřejmit. Uvedenému pak musí odpovídat i zadání znaleckého posudku.
27. Vzhledem k výše uvedenému odvolací soud proto usnesení soudu prvního stupně podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení /§ 221 odst. 1 písm. b) o. s. ř./.
28. Soud prvního stupně pak v dalším řízení doplní dokazování, tak by bylo na jisto postaveno, jaká je hodnota podniku a z ní odvíjející se výše přiměřeného protiplnění za akcie menšinových akcionářů společnosti ke dni přechodu vlastnického práva k akciím, tedy ke dni 16. srpna 2008. Je třeba se důsledně vypořádat s nastolenou skutkovou otázkou týkající se hodnoty podniku společnosti ke dni přechodu vlastnického práva k akciím; za tímto účelem soud prvního stupně k zodpovězení nastolené otázky ustanoví znalce z příslušného oboru, respektujíc při zadávání znaleckého úkolu ustálenou judikaturu týkající se ocenění hodnoty podniku pro účely určení výše přiměřeného protiplnění. Teprve na základě takto doplněného dokazování, po vyjasnění výše nastolených skutkových otázek, které ovlivňují výsledek přezkumu a určení výše protiplnění, se pak soud prvního stupně v rámci právního hodnocení vypořádá se spravedlivou hodnotou přiměřeného protiplnění, opíraje se o výše uvedené judikatorní závěry; a znovu o návrhu na přezkoumání výše poskytnutého protiplnění rozhodne. Dospěje-li k závěru, že jeho výše nebyla přiměřená, určí jeho výši a neopomene rozhodnout o požadavku obou navrhovatelů na zaplacení doplatku za jednu akcii k již poskytnutému plnění (tj. rozdílu výše protiplnění určeného soudem a výše protiplnění stanoveného hlavním akcionářem za jednu akcii), jež se jednoznačně z jejich

podání podává, včetně požadovaného obvyklého úroku (§ 183m odst. 2, § 502 obch. zák.). Je třeba dodat, že při rozhodování o kterémkoli z uvedených nároků není soud vázán tím, jak navrhovatel vyčíslí výši přiměřeného protiplnění na jednu akci ani celkovou výši požadovaného plnění (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. prosince 2009, sp. zn. 29 Cdo 4712/2007, uveřejněné pod číslem 104/2010 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní). V této souvislosti odvolací soud pro úplnost vzhledem k požadavkům z návrhu na plnění plynoucím, s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. února 2018, sp. zn. 29 Cdo 2551/2016, dodává, že společnosti nesvědčí případná povinnost zaplatit dorovnání (rozdíl mezi protiplněním určeným usnesením valné hromady a přiměřeným protiplněním určeným soudním rozhodnutím) společně a nerozdílně s hlavním akcionářem; takovou povinnost zákonná úprava společnosti neukládá. Osobou oprávněnou z práva výkupu účastnických cenných papírů je hlavní akcionář, který je povinen oprávněným osobám protiplnění vyplatit, a proto k zaplacení požadovaného rozdílu mezi výší přiměřeného protiplnění stanoveného soudem a výší protiplnění stanoveného hlavním akcionářem (jakož i požadovaného úroku) je toliko hlavní akcionář.

29. V dalším řízení je soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu (§ 226 odst. 1 o. s. ř.); soud prvního stupně své rozhodnutí náležitě srozumitelně odůvodní, vypořádá se všemi výše nastíněnými otázkami a argumentací účastníků řízení.
30. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodne soud prvního stupně podle § 224 odst. 3 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 31. října 2019

Mgr. Kateřina Horáková, v.r.
předsedkyně senátu

Jana
Kalousková
á

Digitálně podepsal
Jana Kalousková
Datum: 2019.11.12
10:40:10 +01'00'